

Jak se žilo v „dávnověku“. Kniha o tom, jak žili rodiče dnešních studentů.

Jídlo, cestování, sdělovací prostředky, sport, role muže a ženy. Waldorfské lyceum vydalo sborník prací studentů prvního ročníku, který mapuje každodenní život před rokem 1989.

Praha 18. prosince 2014 – Sborník studentských prací má 350 stran a obsahuje pětadvacet kapitol věnovaných podobám běžného života v padesátých až osmdesátých letech minulého století. Tedy v době, kdy dospívali rodiče a prarodiče dnešních studentů. Každá kapitola je složena z úvodní ministudie, srovnávající tehdejší a dnešní podobu v některé oblasti společenského života, rozhovorů s třemi pamětníky různého věku a je doplněna dobovými fotografiemi. V některých případech studenti srovnávali dokonce život tří generací. Publikaci vydalo vlastním nákladem Waldorfské lyceum Praha a jejím podkladem byly studentské práce 1. ročníku lycea ve školním roce 2013/2014.

Studenti si volili různá témata týkající se života téměř každého občana. Příkladem mohou být cestování, vzdělávání, zdravotnictví, role muže a ženy, domácnost, sdělovací prostředky či světonázor. Osobami, se kterými studenti vedli rozhovory, byli buď odborníci z daných oblastí, nebo lidé, kterých se témata dotýkala v jejich každodenním životě. Často pak členové jejich vlastních rodin. Nejstarší z nich zažili druhou světovou válku, všichni pak komunistický režim. Sborník obsahuje přepisy rozhovorů s pamětníky, popis situace v dané oblasti před narozením studenta, tedy v „dávnověku“, a její porovnání s dnešním stavem věcí.

Projekt byl výsledkem spolupráce učitelů v hodinách dějepisu a českého jazyka. Jeho smyslem bylo, aby studenti poznávali minulosti prostřednictvím těch, kterých se bezprostředně dotýkala, naučili se smysluplně a strukturovaně získávat informace od „živých zdrojů“ a získané informace analyzovat a porovnat se zkušeností své vlastní generace.

Lenka Bauerová, učitelka češtiny a spoluautorka projektu, řekla: „*Chtěli jsme studentům ukázat, že dějiny nejsou jen výčty letopočtů a událostí uvězněné v knihách, ale to, co se žije a je živé. Zároveň měli možnost si uvědomit, že na pozadí „velkých událostí“ se odehrávají dějiny našich běžných životů, které k nim neodmyslitelně patří.*“

Celá kniha a obálka knihy ve formátu .jpg jsou přílohou tiskové zprávy.

Kontakty:

Ivan Smolka, ředitel školy

e-mail: info@wlyceum.cz, mobil: 777 694 019

Poznámky pro editory:

- Fotografie z dalších akcí Waldorfského lycea Praha [najdete na jeho stránkách](#).
- O koncepci výuky si [přečtěte více](#).

Waldorfské lyceum vzniklo v roce 2006 jako zcela nový typ školy, vycházející z toho, že rychlé proměny světa vyžadují jiné pojetí vzdělávání. Podoba školy a vyučovací metody vycházejí z přesvědčení, že tradiční model vzdělávání zaměřený především na předávání informací je třeba nahradit modelem rozvojevým, jenž se soustřeďuje na podporu celkového vývoje žáka, jeho schopností, dovedností a vlastností. Dosavadní výsledky jsou vynikající, zájem o přijetí několikanásobně převyšuje kapacitu školy. Více na www.wlyceum.cz

Ukázka z knihy:

Úryvek z rozhovoru Alliy Federman s 60letým pamětníkem o tématu „domácnost“:

Kolik vás bylo v rodině?

Byli jsme tři, vlastně pět. Počítám i babičku s dědečkem, kteří bydleli dole, a já s rodiči jsme bydleli nahoře. Bral jsem to tak, že jsme všichni jedna rodina, tak nás bylo jakoby pět, ale byl jsem jedináček.

V kolika místnostech jste žili?

Měli jsme dvě místnosti. Přepaženou kuchyň a ložnici. V ložnici byly tři postele, skříň a to bylo všechno.

Fungoval vám vodovod?

Ne.

V tom případě, jak jste to řešili?

Chodilo se ke studni s kýblem pro vodu a špinavá voda se vylévala do kanálku a z něho to vytékalo ven na ulici. Myli jsme se v umyvadle. Voda se v létě ohřívala na sporáku a v zimě, když se topilo v kamnech, dal se na kamna asi tak pětilitrový hrnec. V něm byla vždy voda, a když se vypotřebovala, tak se tam znova dolila, abychom měli teplou vodu. Taková zásobárna teplé vody. Já už ani nevím, v čem jsme to nosili do toho umyvadla, ale z umyvadla se to slévalo do kýblu. Chodili jsme s jedním kýblem plným a druhým prázdným.

Jak byla zařízená kuchyň? Jak vypadal sporák, jak se mylo nádobí?

Sporák byl na plyn, na propan-butanovou bombu. Na ní se vařilo, ale dole měla babička jenom kamna. Nádobí se mylo ve dřezu. V kuchyni byl jeden ze šuplíků vytahovací a v něm byl dřez. Do něj se nalila teplá voda. Už nevím, jak se to mylo, když to bylo mastné, jelikož žádné saponáty neexistovaly.

Jak jste chodili na záchod, když vám nefungoval vodovod?

Záchod byl suchý. Byla trubka, která vedla do žumpy a žumpa se musela jednou za půl roku vyvézt. Měli to tak všichni z ulice, protože tady nebyla kanalizace a tak to bylo běžné. Dřív se to vyváželo ručně. Pan na ramenou nosil kýble, které odnášel na vůz a s tím pak odjel.

Když si porovnáš současnost s obdobím, ve kterém jsi vyrůstal, v čem se lišila domácnost?

Nebyla lednička. Pořád se vařilo, a když bylo něco navíc, tak se to dalo do špízky na zem, kde bylo chladněji. V zimě to problém nebyl, v létě už ano. Nebyla tekoucí voda. Nebylo auto. Nebylo ústřední topení a bylo méně místa. Nebyly domácí spotřebiče. Všechno se dělalo v ruce. Nebyly varné konvice, tak i příprava obyčejného čaje byla složitější. Mytí nádobí bylo složitější. Žehlení bylo normální, maminka měla elektrickou žehličku, tak jak babička. Babička měla i starou žehličku, která se dávala na kamna nahřát, a když se ta žehlička rozpálila, tak se s ní chvilku žehlilo, a když vychladla, tak se vše opakovalo. Nebyla automatická pračka. Venku v prádelně měla babička takový veliký stroj a to byla pračka, která prádlo prala a ždímalá. Byl tam i kotel na uhlí, tam se nalila voda, uhlím se zatopilo, prádlo se vyvařilo, potom se to dalo do pračky. Ta to „poždūchlala“ a pak se to dalo do ostředivky a nakonec se prádlo pověsilo ven na šňūru. U nás se pralo jednou za 14 dní až tři nedēle. Mamka s babičkou praly dohromady a byla to práce na celý den. To já vím, že ženské toho měly vždy plné zuby.